LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2004 M. BALANDŽIO 16 D. NUTARIMO NR. 442 „DĖL PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO IR AKCIZŲ TAIKYMO PREKĖMS IR PASLAUGOMS, SKIRTOMS DIPLOMATINĖMS ATSTOVYBĖMS, KONSULINĖMS ĮSTAIGOMS, TARPTAUTINĖMS ORGANIZACIJOMS, ŠIAURĖS ATLANTO SUTARTIES ORGANIZACIJOS ŠALIŲ KARIUOMENIŲ VIENETAMS, EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ GINKLUOTOSIOMS PAJĖGOMS, EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJOMS, ĮSTAIGOMS, AGENTŪROMS IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS) DERINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie nepriimtas (nurodyti motyvus) pastabas ir pasiūlymus
1	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2026 m. liepos 21 d. išvada Nr. 26-10108	Nėra aiškus Projekte dėstomų Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms tam tikriems asmenims**,** taisyklių (toliau – Taisyklės) 1.6^2 ir 1^1 p. nuostatų tarpusavio santykis subjektų įvardijimo prasme (ar neturėtų sutapti formuluotės?). Be kita ko, pastebėtina, kad dėstomame Taisyklių 1.6^2 p. dar minimi tokie subjektai, kaip „asmenys, sudarę sutartis ar kitokius susitarimus su Susitarimuose nurodytais asmenimis arba užsienio valstybės ginkluotosiomis pajėgomis dėl Susitarimuose nurodytos veiklos vykdymo“, kurie nėra atspindėti dėstomame Taisyklių 1^1 p. Taip pat nėra apibrėžta, kokius asmenis siekiama įvardinti pastarąja Taisyklių 1.6^2 p. formuluote (ar tai paslaugų teikėjai ir prekių pardavėjai?). Tikslus subjektų įvardijimas svarbus, kadangi kituose dėstomuose Taisyklių punktuose teikiama nuoroda į Taisyklių 1.6^2 p. nurodytus asmenis, taip pat ir formuluojant jiems konkrečias pareigas	**Įvertinta** Nutarimo projekto 1.4.3. ir 1.4.4. papunkčiuose, kuriais siūloma Taisykles[1] atitinkamai papildyti 1.6^2 papunkčiu ir 1^1 punktu nurodytų asmenų ratas neturi sutapti. Pagal siūlomą 1.6^2 papunkčio formuluotę Taisyklės taikomos Susitarimuose[2] nurodytiems prekių tiekėjams ir (ar) paslaugų teikėjams, taip pat asmenims, sudariusiems sutartis ar kitokius susitarimus su Susitarimuose nurodytais prekių tiekėjais ir (ar) paslaugų teikėjais arba užsienio valstybės ginkluotosiomis pajėgomis dėl Susitarimuose nurodytos veiklos vykdymo. Pagal siūlomą 1^1 punkto formuluotę, Taisyklėse reglamentuojama PVM ir akcizų lengvatų taikymo tvarka ir apribojimai užsienio valstybės ginkluotųjų pajėgų nariams, civiliams darbuotojams, lydintiems užsienio valstybės ginkluotąsias pajėgas, ir jų šeimos nariams, kuriems galimybė taikyti PVM ir akcizų lengvatą nustatyta Susitarimuose. Taisyklių 1.6^2 punkto formuluotė patikslinta, įvardijant jame nurodomus asmenis (prekių pardavėjus ir paslaugų teikėjus).
2.		Pagal dėstomą Taisyklių 16 p. apmokėjimo dokumentai teikiami Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – VMI) jos prašymu. Ar neturėtų būti tiesiog aiškiai įvardijami atvejai, kai būtų pareiga teikti apmokėjimo dokumentus	**Neatsižvelgta** Siekiant mažinti administracinę naštą, apmokėjimą įrodantys dokumentai turėtų būti teikiami tik Valstybinei mokesčių inspekcijai (toliau – VMI) prašymu, kai, remiantis taikomais rizikos kriterijais, mokesčių administratoriaus vertinimu,

[1] Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms ir Europos Sąjungos įstaigoms, taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. nutarimu Nr. 442 „Dėl Pridėtinės vertės mokesčio ir akcizų taikymo prekėms ir paslaugoms, skirtoms diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms, tarptautinėms organizacijoms, Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos šalių kariuomenių vienetams, Europos Sąjungos valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms, Europos Sąjungos institucijoms, įstaigoms, agentūroms ir Europos investicijų bankui“ (toliau - Taisyklės).

[2] Su valstybės gynyba susijusios ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartys ir jas įgyvendinantys susitarimai (toliau kartu – Susitarimai).

		VMI? Atitinkamai nėra apibrėžta, kada VMI kiltų pareiga reikalauti pateikti apmokėjimo dokumentus.<...> Kartu įvertintina ir tai, ar nebūtų tikslinga konkretizuoti, kokie dokumentai būtų priskiriami prie tokių dokumentų (galbūt, siekiant aiškumo, tikslinga pateikti ir atitinkamą tokių dokumentų sampratą?).	konkrečiu atveju jų reikia lengvatos taikymo aplinkybėms patikrinti. Tikslus atvejų, kada tokie dokumentai turi būti pateikiami, ir baigtinis dokumentų sąrašas nebūtų tikslingi, nes ribotų galimybę įvertinti individualias situacijas ir reikalauti skirtingų formų dokumentų, galinčių patvirtinti apmokėjimą. Kartu pažymėtina, kad atsižvelgiant į vykstančius finansinių procesų skaitmenizavimo pokyčius, apmokėjimo dokumentų formos nuolat kinta.
3.		Siūlytina įvertinti, ar tikrai būtinos dėstomos Taisyklių 17^2 p. nuostatos. Pastebėtina, kad Taisyklių priedo 15 p. jau įtvirtinta nuostata „Etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, kaip jie apibrėžiami Lietuvos Respublikos akcizų įstatyme, kurie skirti Taisyklių 1^1 punkte nurodytiems asmenims.“. Jeigu norima šią nuostatą papildyti išimtimi – išskyrus specializuotas ginkluotųjų pajėgų parduotuves (kaip nurodoma Taisyklių 17^2 p.), galima būtų atitinkamai tokia išimtimi pildyti Taisyklių priedo 15 p. Tuomet 17^2 p. nuostatų poreikio apskritai nebūtų (taip pat pastebėtina, kad Taisyklių 17^1 p. jau numatyta, kad turi būti atsižvelgiama į Taisyklių priedą).	**Įvertinta** Taisyklių priedas nustato prekių ir paslaugų, kurioms netaikoma PVM lengvata, sąrašą, todėl jame nustatytos nuostatos reglamentuoja tik PVM lengvatos taikymą. Nutarimo projekto 1.4.7 papunkčiu pildomo Taisyklių II^1 skyriaus 17^2 punktu reglamentuojamas akcizų lengvatų taikymas.
4.		Dėstomame Taisyklių 17^5 p. nurodoma, kad paraiška gali būti teikiama per tarpininką. Siūlytina įvertinti, ar nebūtų tikslinga detalizuoti šios nuostatos, pateikiant tarpininko sampratą, nurodant, kokie subjektai galėtų būti tarpininkais. Taip pat pažymėtina, kad Taisyklių 17^5 p. nuostata „kai sutarčiai, pagal kurią teikiamos tarpininkavimo paslaugos, pritaria Valstybinė mokesčių inspekcija“ stokoja apibrėžtumo, nes nėra nurodomi kriterijai / atvejai, kuomet VMI galėtų nepritarti nurodytai sutarčiai. Galbūt tikslinga reglamentuoti ir reikalavimus tokiai sutarčiai?	**Įvertinta** Tarpininko sampratos, galimų tarpininkų sąrašo ir specialių reikalavimų tarpininkavimo paslaugų teikimo sutarčiai nustatymas būtų perteklinis ir nepagrįstai detalizuotų teisinį reguliavimą. Tarpininką pasirenka karinės pajėgos, kurios ir sudaro sutartį su tarpininku, moka komisinį atlygį. Siekiant aiškumo, patikslinta nuostata, nustatant, kad VMI pritaria ne tarpininkavimo paslaugų teikimo sutarčiai, o bendradarbiavimui su tarpininku. Tokiu būdu išlaikoma VMI galimybė įvertinti bendradarbiavimo su tarpininku tinkamumą, neįtvirtinant perteklinių reikalavimų.
5.		Atkreipiame dėmesį, kad 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos 151 str. reglamentuojamas prekių	**Įvertinta** Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymo 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinei sutarčiai vykdyti reikia

		tiekimo ir paslaugų teikimo neapmokestinimas PVM, kai prekės ar paslaugos skirtos diplomatinėms ir konsulinėms atstovybėms, tarptautinėms organizacijoms, kitų valstybių ginkluotosioms pajėgoms ir jas lydinčiam civiliniam personalui. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad 2019 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvos (ES) 2020/262, kuria nustatoma bendroji akcizų tvarka, 11 str. reglamentuojami atleidimo nuo akcizų atvejai, kai akcizais apmokestinamos prekės skirtos naudoti diplomatiniais ar konsuliniais tikslais, tarptautinėms organizacijoms, kitų valstybių ginkluotosioms pajėgoms, jas lydintiems civiliams darbuotojams ir jų valgykloms. Pažymėtina, kad minėtose direktyvose subjektų, kuriems gali būti taikomos atitinkamos PVM ir akcizų lengvatos, ratas yra apibrėžtas, tačiau šeimos nariai nėra aiškiai įvardyti kaip subjektai, kuriems šios lengvatos būtų taikomos. Atsižvelgiant į tai, siūlytina pagrįsti Projekte dėstomų Taisyklių 1.6-2 ir 1-1 p. siūlomų nuostatų, kuriomis mokestinių lengvatų taikymas siejamas ir su šeimos nariais, atitiktį Direktyvos 2006/112/EB 151 str. bei Direktyvos (ES) 2020/262 11 str. nuostatoms arba, esant poreikiui, patikslinti minėtas Projekto nuostatas.	priimti kitą teisės aktą, užtikrinamas tokio teisės akto priėmimas. Atsižvelgiant į tai, Taisyklių projekte nustatoma Lietuvos Respublikai privalomuose tarptautiniuose susitarimuose nustatytų PVM ir akcizų lengvatų taikymo tvarka. Taisyklių projekto nuostatos dėl atitinkamo asmenų rato nustatymo skirtos užtikrinti tinkamą šių susitarimų įgyvendinimą ir neriboti juose nustatytų mokestinių lengvatų taikymo apimties.
6.		Pagal dėstomą Taisyklių 17-6 p. „Atsižvelgdamas į Krašto apsaugos ministerijos motyvuotą siūlymą, tarptautinę praktiką ir karinio bendradarbiavimo prioritetus, finansų ministras gali nustatyti detalią PVM ir akcizų lengvatų taikymo tvarką ir šių lengvatų taikymo papildomus apribojimus.“ Viena vertus, reikėtų imperatyviau nurodyti, kad finansų ministras nustato tvarką, t. y. jau dabar turėtų būti žinimas tokios tvarkos poreikis (be to, keltinas klausimas, ar tokios detalios tvarkos nustatymas neturėtų būti ne finansų ministro, o Vyriausybės kompetencija), kita vertus, dėl tokios tvarkos (kaip poįstatyminio teisės akto) elemento – PVM ir akcizų lengvatų taikymo papildomų apribojimų – primintina Konstitucinio Teismo jurisprudencija, pagal	**Įvertinta** Formuluotė „gali nustatyti“ vartojama siekiant sudaryti galimybę Finansų ministrui, atsižvelgiant į Krašto apsaugos ministerijos motyvuotą siūlymą, tarptautinę praktiką ir karinio bendradarbiavimo prioritetus, nustatyti detalią PVM ir akcizų lengvatų taikymo tvarką bei, prireikus, jų taikymo papildomas sąlygas ir apribojimus, analogiškai kaip reglamentuojama diplomatinėms atstovybėms. Kartu, atsižvelgiant į pateiktas pastabas, ateityje numatoma spręsti dėl Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo ir Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo nuostatų tikslinimo.

		kurią tokie esminiai mokesčio elementai kaip mokesčio objektas, mokestinių santykių subjektai, jų teisės ir pareigos, mokesčio dydžiai (tarifai), mokėjimo terminai, išimtys ir lengvatos, baudos ir delspinigiai turi būti nustatomi įstatymu (inter alia Konstitucinio Teismo 2006 m. sausio 24 d., 2007 m. lapkričio 29 d., 2016 m. gruodžio 7 d. nutarimai). Tai aktualu ir dėl Taisyklių priedo, reglamentuojančiu PVM lengvatų netaikymo atvejus. Pastebėtina, kad lengvatų netaikymo atvejai, viena vertus – įstatyminio reguliavimo dalykas, kita vertus, neišplaukia iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 16 d. nutarimo Nr. 442 preambulėje nurodytų įstatymų nuostatų.	

_____